Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei,

Lietuvos Respublikos Seimo valdybai,

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui,

Lietuvos Respublikos Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijai,

Lietuvos Respublikos Gyventojų rezistencijos ir genocide centrui,

Lietuvos Kultūros ministrui,

APIE TIESĄ LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE

Populiarus kultūros filosofas Juval Harari yra pasakęs, kad valdantiems visada būdinga nematyti to, kas netinka jų nuostatoms. Per trisdešimt metų įvairių politikų ir valdininkų formuotiems legaliems ir nelegaliems, bet visada nesėkmingiems konkursams, valstybės suverenas Lietuvos tauta savo nuomonę šia tema pagaliau pasakė: pagrindinės reprezentacinės valstybės aikštės esminis simbolis turi būti valsybės herbas, ir taškas. Jis, ir mano įsitikinimu, yra pagrindinis aikštės idėjos nešėjas. Ar galima to nematyti? Šiandien turime šios aikštės formavimo įstatymą, tačiau nieko nedaroma, o informacinis chaosas šia tema tęsiaisi. Neaišku, kodėl? Paminėsiu tik keletą aikštės idėją blokuojančių ir keliančių chaosą.

Žinoma, Vilniaus meras Remigijus Šimašius su savo ”smėlio dėže” ir esminiu aikštės struktūriniu sujaukimu yra neabejotinas lyderis. O liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas teigia: esą Valstybės aikštės įstatymas ydingas teisiškai, todėl naikintinas. Čia jo klausiu, ar ponui svarbiau juridiniai įstatymo aspektai nei pati įstatymo prąsmė? Jis niekur nėra pasakęs, kad pritaria šiai idėjai.Nesenai 15 minučių portale buvęs Konstitucinio teismo pirmininkas profesorius Dainius Žalimas teigė: “nėra prąsmės taisyti kvailus įstatymus”. Jei nesilaikyčiau įstatymų, abejoju ar mane teisdamas profesorius imtų abejoti jais. Taip ir norisi paklausti - ko iš tiesų siekiate, ponai? Ar esate tik valdininkai ir politikai? Esu daug rašęs ir publikavęs šia tema, bet niekada nesu gavęs nei vieno atsakymo iš darančių nesąmones visiems svarbioje aikštėje. Tai gal kalbėkime, tarkimės, juk Lietuva yra demokratinė valstybė. Kaip ir jūs esu baigęs aukštąją mokyklą, esu įvertintas įvairiais valstybės apdovanojimais, esu vienas iš nedaugelio dirbančių Lietuvos heraldikos srityje, atkūręs visą Valstybės (išskyrus Trispalvę), Vilniaus heraldiką ir daug kitų Lietuvos heraldikos objektų. Esu apdovanotas ženklu Nr. 001 už nuopelnus Vilniaus savivaldybei. Čia noriu priminti, kad Vilnius – pirmiausia valstybės sostinė, tik po to savivaldybės. Rašau prašydamas minėtų ponų ne kelti chaosą, bet būti atviriems. Sutinku su p. Žalimu: jei ponui Labašauskui už jo kičinį projektą reika sumokėti, tai temoka iš savo asmeninės kišenės konkurso organizatoriai: buvusi Lietuvos Kultūros ministrė Liana Ruokytė Jonson ir Šiuolaikinio meno centro vadovai. Taip pat sutinku su p. Žalimu, kad konkursas buvo organizuotas formaliai teisėtai, bet, sakau - neteisingai. Neteisingai todėl, kad abu organizatoriai neturėjo reikiamų kompetencijų šiuo klausimu, veikė beatodairiškai, todėl susikompromitavo. Kadangi jau tada buvau daug rašęs šia tema, todėl to laiko Kultūros ministerija savaitę prieš paskelbdama šį ydingą konkursą pakvietė manę pokalbiui. Supratau, kad apie būsimą valstybės aikštę. Atvykus buvau apklaustas dalyvaujant viceministrei G. Žemaitytei, menotyrininkui Viktorui Bachmetjevui ir ministerijos grupės vadovei Janinai Krušinskaitei. Sakau “apklaustas” todėl, kad pokalbio nebuvo. Skelbti konkursą jau buvo nusprendę savo, kaip valdininkų, globalizatoriška valia. Keista dėl to, kad viceministrės veiklos devizas skelbė: “Kultūra yra tai, kas padeda susikalbėti”. Gal

susikalbėti išmanantiems? Konkurso vaisius matome, todėl rengėjai nedrįsta nei statyti “bunkerio”, nei mokėti už jį honorarą autoriui. Ar p. Šimašius atsakys už savivaldybei ir aikštei padarytus nuostolius (fontanas aikštės reprezentacinėje dalyje, pakeistas aikštės reljefas) padarytus be jokio architekturos ansamblio projekto? Ar gali susikompromitavę valdininkai toliau dirbti vadovaujančiais valstybės tarnautojais? Kiek žinau vakaruose taip negalima. Gal šio rašinio tonas aštrokas, bet kiek galima tempti ir daryti gėdą ne tik sau. Nuo pirmo dokumento Lietuvos Seimo 1999 02 11 nutarimo dėl aikštės paskirties prabėgo virš 23 metų. Tai daugiau,nei gyvavo tarpukario Lietuvos valstybė. Ką daryti, ponas Kultūros ministre? Atsakykite, kokia bus Pagrindinė reprezentacinė valstybės aikštės ateitis?

Arvydas Každailis, pilietis, dailininkas, heraldikas.

Šį straipsnelį ketinu įmanomais būdais viešinti.

Lauksiu atsakymo.

2022 12 11

arvydas.kazdailis@gmail.com, www.herbai.eu, tel. 868365806